PROMĚNY POJETÍ VYSOKOŠKOLSKÉ VÝUKY

Jana Poláchová Vašťatková, Miroslav Dopita

Klíčová slova: vysokoškolská výuka, proměny, andragogika, narace

Hlavním cílem této práce je identifikovat pojetí vysokoškolské výuky akademiky. Výzkum je zaměřen na zachycení názorů hlavních odborníků z oblasti andragogiky v ČR na koncepci kvality výuky, stejně jako na rušivé faktory, které ho ovlivnily v posledních dvou desetiletích.

Po roce 1989 došlo k zásadním změnám v pojetí vzdělávání a vzdělávání dospělých v bývalých socialistických zemích střední Evropy. Postupně se objevily tři koncepce vzdělávání dospělých. Jedna je založena na filozofii vzdělávání a pedagogických vědách (Beneš, Kopecký, 2004), druhá propojuje znalosti z filosofie výchovy, sociální pedagogiky, sociologie vzdělávání a kulturní antropologie v andragogice (Šimek 1998; Simek, 2004). Třetí přístup byl založen na empirickém výzkumu vzdělávání dospělých od roku 2000 (Rabušicová Rabušic, 2006). Kromě teoretického a empirického zaměření, je nutné u andragogiky vnímat také to, že se jedná o obor vyučovaný na českých vysokých školách (Šimek, 1998). Výuka je proto důležitou součástí existence oboru, protože i skrze výuku je obor komunikován a jsou rozvíjeni budoucí odborníci přinejmenším ve stejné míře, ve které k tomu dochází prostřednictvím realizace výzkumu, vědeckých a výzkumných publikací (Wallerstein et al ., 1996).

Empirický výzkum se zaměřuje na každodenní život akademiků a opírá se přitom o narace jednotlivců (Koehler Riesman, 2008). Příběhy mohou zachytit vývoj pojetí výuky v životě akademiků (Kelchtermans, Vandenberghe, 1993). Příběhy s vůdci vzdělávání dospělých se zaměřují na dvojitý pohled na výuku: na způsoby, jak akademici vyučují (ve všech fázích a aspektech tohoto procesu), stejně jako způsob, jakým „stavěli“ obor andragogika jako vědní obor skrze jejich výuky. Lídři oboru byli vybráni na základě citační analýzy a pomocí metody sněhové koule.

Výstupy reagují na následující otázky: Jak se změnila Vaše výuka na českých vysokých školách po roce 1989. Co vás překvapilo? Jaké změny v požadavcích kladených na akademiky na univerzitách jste vnímal? atd. Na konferenci budou prezentovány výsledky prvotních analýz rozhovorů.

Bibliografie

Kelchtermans, G., Vandenberghe, R. (1993). *A teacher is a teacher is a teacher is a...: Teachers' professional development from a biographical perspective*.

Annual Meeting of the American Educational Research Association. Atlanta.

Koehler Riessman, C. (2008). *Narrative Methods for the Human Sciences*. London: Sage.

Rabušicová, M., Rabušic, L. (2006). Adult Education in the Czech Republic - who participates and why. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 42(6), 1195-1218.

Šimek, D. (1998). Approaches to the Curriculum of Andragogy. In Šimek, Dušan. (Ed.). *The individual and society at the turn of the century: view from both sides*. Olomouc:Univerzita Palackého

Šimek, D. (2004). Czech Andragogy: tradition and present. *Journal of Adult and Continuing Education,* 6, 143-154.

Wallerstein, I. et al. (1996). *Open the Social Sciences: Report of the Gulbenkian Commission on the Restructuring of the Social Sciences.* Stanford, CA: Stanford University Press.